

bomagaset

MEDLEMSBLAD FOR MØRE OG ROMSDAL BOLIGBYGGELAG

NR 1 • 2013

- Bra fibernettilbud s. 34
- Prosjekter startklare s. 8
- Mange benytter
forkjøpsretten s. 36

LA BOLIGBYGGELAGET FORSIKRE DET DU ER GLAD I

Forsikring skal gi deg trygghet for det som plutselig kan skje. Da er det viktig at du kan stole på de som forsikrer deg. Nå har 47 boligbyggelag fra Kristiansand i sør til Nordkapp i nord gått sammen for å tilby våre 530 000 medlemmer forsikring av det de er mest glad i. Vi kjenner medlemmene våre, og vet at skikkelige folk fortjener skikkelig forsikring. Og ønsker du å bytte forsikring er det enkelt - vi gjør jobben for deg. Uansett om du vil forsikre sølvtoyet, bilen eller skal ut å reise bør du sjekke ut hva Boligbyggelagenes Forsikring kan tilby.

Kontakt ditt boligbyggelag eller ring oss på 03712.

BOLIGBYGGELAGENES
FORSIKRING

På vegne av Unison Forsikring AS

www.bblf.no

 03712

**coop
extra
bygg**

BYGGEVARER TIL EXTRA LAVE PRISER - HELE ÅRET!

*Kjente merkevarer • Enkelt sted å handle
Lange åpningstider • Gode parkeringsmuligheter
Alt du trenger til store og små byggeprosjekter*

Hos oss finner du rimelige kjøkken

- Profesjonell tegnehjelp
- 25 modeller å velge i
- Flatpakket eller sammensatt levering
- Lokal oppfølging
- Spesialpriser til Coop medlemmer

BOkjøkken har et bredt utvalg og hurtig levering til en rimelig pris. BOKjøkkenet produseres hos en av Danmarks ledende produsenter som garanterer for god kvalitet, leveringssikkerhet og god service.

BOkjøkken

**COOP EXTRA BYGG MOLDE
MOLDE STORSENTER**
TLF: 71 20 50 20 FAX: 71 20 50 21
ÅPENT: 9-20 (18)

COOP BYGGEKONTO - EN ENKEL MÅTE Å BETALE PÅ

- 2% byggekonto rabatt
- Inntil 200.000 kroner i kreditt
- Inntil 45 dagers rentefri betalingsutsettelse
- Månedlig faktura
- Ingen årsgebyr eller varekjøpsgebyr
- Eff. rente 30,9%. Kr 15.000,- o/12 mnd. Totalt kr 17.134,- Søknaden forutsetter en kredittvurdering

EXTRA LAVE PRISER

**coop
extra
bygg**

Grunnpakke med valgfrihet.

Det er mange fordeler med å være kunde hos oss. En av fordelene er at du kan være din egen kanalsjef.

Nå kan også du som er beboer i et borettslag eller sameie bestemme selv hvilken Grunnpakke du skal ha hjemme hos deg. I tillegg til de faste kanalene i Grunnpakken, som alle får, kan du velge hele 15 kanaler som passer nettopp dine interesser, uten at det koster noe ekstra.

Det kaller vi valgfrihet!

Les mer om mulighetene på canaldigital.no

 Canal Digital

Vårens viktigste møter

**MEDLEMSBLAD FOR
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**

NR. 1 FEBRUAR 2013

OPPLAG:
7.500

ANSVARLIG REDAKTØR:
Direktør Rolf Eidsæter

**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
Strandgata 5, 6415 Molde
Tlf. 71 25 93 00

**REDAKSJONELL OG
TEKNISK PRODUKSJON:**
TIBE AS Samfunnskontakt,
boks 473, 6400 MOLDE
Tlf. 71 20 12 00 Fax 71 20 12 01
E-post: bomagasinet@tibe.no

MEDARBEIDERE I DETTE NR:
Evy Strømme
Ove Rødal
Frøydis Ulvin

FORSIDEFOTO:
Espen A. Istad

Tiden for vårens viktigste møter nærmer seg. Det er generalforsamlingstid. I mange sammenhenger er det lett å trekke frem det negative med generalforsamlinger og årsmøter. Dårlig oppmøte, og at det stort sett er saker av historisk interesse som årsmelding og årsregnskap som behandles.

Men generalforsamlinger i borettslagene viser at dette er viktige og levende arenaer der det tas opp saker av stor betydning for beboerne. Generalforsamlingen skal selvsagt behandle og godkjenne fjorårets historie gjennom årsberetning og årsregnskap. Ofte er dette raskt unnagjort uten store diskusjoner. Men det er også det tidspunktet der styret i borettslaget må avlegge rapport overfor sine eiere, de andre andelseierne. Og diskusjoner er det! På flere av fjorårets generalforsamlinger opplevde jeg selv at det blant annet ble diskusjoner om styrehonorarene. I mange av borettslagene er dette godt betalte verv. Styreledere og styremedlemmer legger ned et betydelig arbeid og skal ha betalt for det. Men det er generalforsamlingens soleklare rett å stille spørsmål ved arbeidet som er utført og om det står i rimelig forhold til honorarene som betales. En slik diskusjon må styreledere og styremedlemmer tåle, og det viser at demokrati og åpenhet fungerer i borettslagene.

De siste årene har mange av de største borettslagene i Molde foretatt store investeringer gjennom rehabilitering av bygningsmassen. Disse investeringene fra noen hundretusener til over 100 millioner, besluttes av generalforsamlingene i borettslagene. Vi har nettopp lest i media om et offentlig bygg i Kristiansund som var budsjetter til 3,7 mill

kroner og der sluttresultatet ble 19,5 mill kroner! Jeg tør påstå at det aldri kan skje i et borettslag. Styret i borettslaget og MOBO må innhente anbud og lage prognoser som er så sikker at beboerne i generalforsamling tar sine beslutninger på riktig grunnlag. Dette er store og viktige saker med konsekvenser for den enkelte beboers økonomi, og demokratiet fungerer også her godt gjennom generalforsamlingene.

MOBO har de siste årene gitt tilbud om at borettslagene kan ha sine generalforsamlinger på et felles arrangement på Rica Seilet hotell. Dette tilbudet har blitt godt mottatt, og mange borettslag har de to siste årene benyttet seg av denne muligheten. I tillegg til å få tilgang til møterom, kaffe, kaker og frukt, får også borettslagene tilgang til bedre rådgivning fordi flere av MOBOs ansatte er samlet på hotellet disse kveldene. I tillegg blir det gitt orientering om eiendomsdeling, forsikring og kabel-TV. Og borettslag møter borettslag! Over en kaffekopp er det mulig å slå av en prat med andre og utveksle erfaringer. Dermed blir arrangementet med generalforsamlinger for flere borettslag også en opplevelse ut over de rene årsmøtesakene.

Generalforsamlingene i borettslagene er derfor vårens viktigste møter. Derfor er det viktige å møte opp enten du vil være en aktiv deltaker eller bare få informasjon om det som skjer i ditt borettslag.

Rolf Eidsæter

Rolf Eidsæter
direktør

UTGITT AV:

BS Media AS,
postboks 452 Sentrum. 0104 Oslo

TRYKK:

Ålgård Offset, Ålgård

ANNONSER:

MRmedia
Storgata 11, 6413 Molde
Tlf. 71 21 05 60
Fax 71 21 06 82
MAIL: post@mrmedia.no

bomagasinet

10 miljøfyrtårn
Side 6

Gode teatertilbud
Side 30

Molde først
i landet
Side 34

Prosjekter
startklare
Side 8

Seilet for 3. gang
Side 33

Mange benytter
forkjøpsretten
Side 36

FRÆNA: Foran f.v. Randi Larshus (Hauglia), Toril Starheim (Sylte og Malme), Sølvi Skjevik Thomassen (Dalelia). Bak f.v. barnehagerådgiver i MoBarn Torill Frantzen, barnehagesjef i MoBarn

Alle barnehagene er **Miljøfyrtårn**

MoBarn bryter jevnlig barrierer. Nå har samtlige ti barnehager blitt sertifisert som Miljøfyrtårn og tildelt mye skryt fra de berørte kommunene.

– Det ligger et omfattende arbeid bak miljøsertifiseringen og sterke krav til dokumentasjon, forteller MoBarns-sjef Marie Løkvik. Hun berømmer styreleder Hans Olav Solli som i sin tid tok initiativet.

For barnehagene i Molde ble tildelingen markert med et eget arrangement ved MoBarns største barnehage, Øverland barnehage. Senere var det en tilstelning på Dalelia barnehage for de tre MoBarn-barnehagene i Fræna. Røsandåsen barnehage i Averøy mottok diplom allerede i juni i fjor.

– Vi ønsker å gi barna gode holdninger, sier Løkvik, og tilføyer at både de ansatte i barnehagene og foreldrene har

en viktig funksjon som rollemodeller for barna.

Ordfører Torgeir Dahl i Molde understreket at det var et viktig grep MoBarn hadde gjort; at tiltaket ville bevisstgjøre ungene i godt miljøarbeid og kanskje gjøre mange av dem til gode miljødetektiver opp mot foreldrene. Dahl påpekte at MoBarn hadde vært en pioner innen barnehageutbyggingen i kommunen og ga MoBarn og andre private aktører ros for godt samarbeid og viktige bidrag til kvalitetsforbedringer innen barnehage-sektoren.

– MoBarn er en stor aktør med 30% av barnehageplassene i kommunen. Vi ønsker et fortsatt tett og godt samar-

Marie Løkvik, ordfører Nils Johan Gjendem og sertifiser Geir Ove Vestad.

AVERØY: Styrrer Sissel Kronborg mottar diplom av ordfører Ann-Kristin Sørvik.

MOLDE: Fra venstre Ingalill Iversen (Høgnakken), Laila Dahle (Øverland), Else Mørch (Cecilienfryd), Sylvi M. Dyrstad (Bolsøya), Hilde Ukkelberg (Vågsetra), Monica Hestholm (Nordbyen). Bak ordfører Torgeir Dahl og barnehagesjef i MoBarn Marie Løkvik.

beid, sa Dahl, før han overrakte diplomer til barnehagenes styrere som bevis på at barnehagen var Miljøfyrtårn.

Før ordføreren slapp til underholdt Edderkoppgruppa (førskolegruppa) ved Øverland barnehage og fikk velfortjent applaus.

Ordfører Nils Johan Gjendem stod for overrekkelsene i Fræna, der førskolegruppa ved Dalelia barnehage underholdt. Ordføreren var ikke overrasket over at det var barnehagene som nå ble Miljøfyrtårn-sertifisert. For barna er de flinkeste til å tenke på miljø, og vet mye mer enn de eldre! – Så det er viktig å begynne med de små, som kan formes. Vi eldre har våre uvaner, sa Gjendem.

Førskolebarna underholdt under utdelingen i Fræna.

Teknisk sjef Bjarne Vatne i MOBO foran det gamle bygget som huset Symra barnehage. Snart kommer det en treetasjes boligblokk der.

Flere av MOBOs nyprosjekter har hatt en tregere fremdrift enn boligbyggelaget har ønsket. Men nå har det løsnet for flere av prosjektene og det blir trolig byggestart i år og neste år.

■ Symra

Planene for utbygging av et nytt borettslag der det gamle Symra-bygget i dag ligger har tatt et steg nærmere realisering. Nylig fikk planene for utbygging av et tre etasjes blokk kommunal godkjenning. Teknisk sjef i MOBO, Bjarne Vatne, håper på byggestart til høsten.

Det gamle barnehagebygget står tomt etter at MoBarn la ned barnehagedriften i august i fjor og skal nå rives. Utvidelse ved Cecilienfryd barnehage vil i løpet av året erstatte en god del av plassene som ble borte. Rehabilitering av det gamle bygget ble vurdert, men ble ikke funnet regningssvarende. Dermed ble det naturlig å se på muligheten for en lavblokk mellom de to som allerede er i området, nord og sør for Symra. De nye leilighetene får fin utsikt - fra alle tre etasjer.

– De planene vi har framlagt for kommunen og som nå er godkjent ivaretar i stor grad de som framkom i hørings-

uttalelsene, sier Vatne. Det nye planforslaget ligger nå ute, med høringsfrist 16. mars.

– Vi regner med å bygge ut 13 til 15 leiligheter mellom 80 og 90 kvm. I underetasjen bygges det garasjeanlegg. Så snart alle formaliteter, sider, anbudsvalg og priser er klare vil vi starte salget, trolig på ettersommeren, sier Vatne.

■ Solbakken

Her har uklarheter om tomtegrenser skapt en lengre forsinkelse, men saken er nå løst og forslag til detaljregulering oversendt kommunen. Planen er å bygge i alt 16 leiligheter, fra 90 til 150 kvm. I underetasjen bygges garasjeanlegg.

– Vi håper å ha anbudet klart i september, og med salgsstart i oktober/november. Det betyr byggestart trolig rett over nyttår, sier Vatne.

Feltet ligger veldig fint til i terrenget, er godt tilpasset omgivelsene. Bygget får

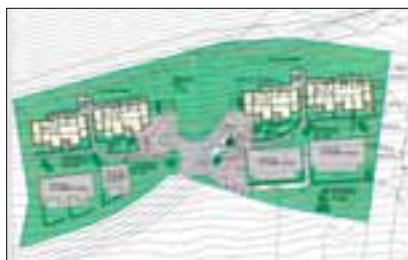
til sammen seks etasjer, forteller Vatne. Han legger til at det blir en fantastisk utsikt fra leilighetene.

– Det er et flott og sentralt beliggende prosjekt. Det vil gi et løft for hele området, tror han.

■ Elnesvågen

Plan- og økonomiutvalget i Fræna kommune har behandlet planene om utbygging av borettslaget i Haukås Øvre på nytt og godkjent planene. På bakgrunn av dette har MOBO nå sendt inn en ny rammesøknad, der både byggetrinn I og II med til sammen 50 boliger inngår. Nytt nabovarsel er også sendt ut.

– Vi ser på borettslaget, med samarbeidspartneren Fræna Kysteiendom, som et kjempeflott prosjekt. Det representerer en boligtype man i dag ikke finner Elnesvågen. Kjøperne kan kjøre rett inn i parkeringskjeller og ta heis opp i etasjen hvor leiligheten ligger, sier avdelings-

Planoversikt for prosjektet i Elnesvågen.

ingeniør Kenneth Malmedal i MOBO. Han håper på en rask kommunal behandling videre, slik at prosjektet, som har gjennomgått en usedvanlig lang prosess til nå, kan bli realisert.

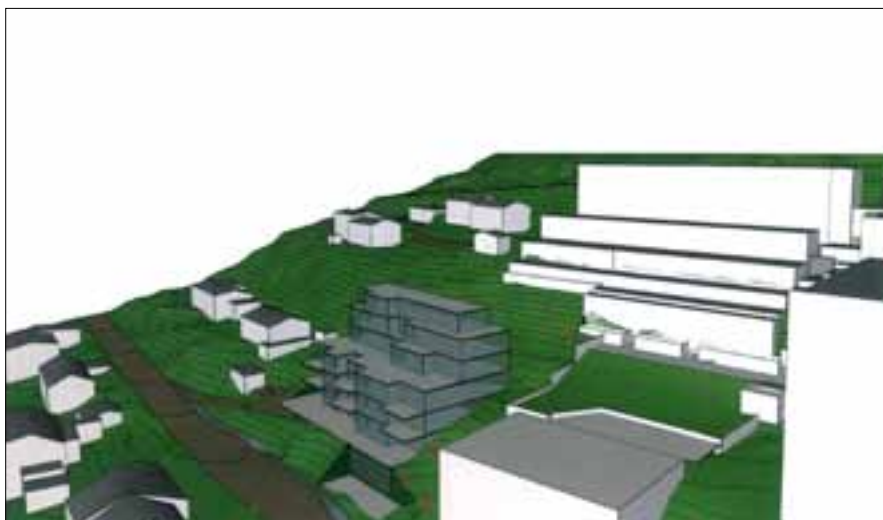
– Jeg er optimist og tror byggingen vil starte allerede dette året, sier Malmedal. I første byggetrinn blir det reist 28 leiligheter på 60 til 90 kvm., som alle får en utrolig flott utsikt med sin beliggenhet helt opp mot skogkanten i Haukåslia. Mange potensielle kjøpere har henvendt seg om prosjektet og spurt om når vi regner med utbygging, sier han.

■ Romsdalsgata

Styret i Romsdalsgata 8-10 Eiendom AS er enig om et prosjekt med parkering i to etasjer (under nivå Romsdalsgata). Oppå dette er det planlagt en blokk mot Romsdalsgata med til sammen 24 leiligheter. Videre planlegges det 3 eller 4 punkthus med 1 leilighet pr punkthus på «platen» mot Olsmedbakken. Det blir leiligheter over to etasjer i disse punkthusene. Til sammen blir det da 27 eller 28 leiligheter i prosjektet. De bygges toroms og treroms, som varierer fra 50 til 75 kvm.

– Reguleringsplanen for Romsdalsgata 8-10 er godkjent og arkitekt Kjell Vatne er engasjert. Han har laget et skisseprosjekt som er bakgrunn for beslutningene som nå er tatt i forhold til blokk og punkthus, sier direktør Rolf Eidsæter i MOBO. Det vil nå bli utarbeidet tegninger på forprosjektnivå, og disse tegningene danner grunnlag for søknad om rammetillatelse. Etter dette vil det bli utarbeidet funksjonsbeskrivelse og detaljprosjektering. Styret ønsker også utarbeidet romskjema med arealer og et konsept for interiør.

– Det er vanskelig å være bastant på fremdriften, men planen er å få sendt inn byggemelding i mars og med anbudsrunde i sommer. Planlagt salgsstart er sommeren 2013 og innflytting i 2014, sier Eidsæter.

Illustrasjon av prosjektet i Solbakken.

Byggemelding for prosjektet i Romsdalsgata blir trolig innsendt i mars.

Flott utsikt fra Symra, 1. etasje.

Håper på barnehagebuss ved Øverland barnehage

MoBarn er en spennende og innovativ barnehageaktør i Romsdal og Nordmøre. Nå håper Moldes store barnehageaktør på å utvide antall barnehageplasser ved Øverland barnehage ved hjelp av en spesialbuss med plass til 20 unger!

Kjøpet av bussen til 2,5 millioner avhenger av at MoBarn får grønt lys fra kommunen på sin søknad om utvidet drift. Dette vil bli avklart i samband med det kommende barnehageopptaket. En avgjørelse vil trolig foreligge i mars.

Økes til 117 plasser

Barnehagesjef Marie Løkvik har sterk tro på at dette blir et godt og spennende tilskudd til barnehagedriften i MoBarn. Hvis finansiering av driften går i orden kan bussen være klar til bruk fra nytt barnehageår i august!

Øverland barnehage er i dag MoBarns største barnehage med 97 plasser, og denne utvides til 117 når bussen er på plass.

– Det er absolutt behov for flere plasser ved Øverland barnehage, sier Løkvik.

Stryn

Den første ideen om en spesialinnredet barnehagebuss fikk MoBarn under en barnehagemesse på Lillestrøm i mai i fjor. Da var en slik spesialbuss utstilt, med alt utstyr som trengs for en barnehageavdeling på tur.

– Vi syntes det var et meget spennende konsept. Barnehagerådgiver Torill Frantzen og jeg dro på befarings- til Stryn kommune, hvor de har hatt en slik buss siden 2007. Noe de har hatt gode erfaringer med. Vi var i kontakt med leverandør av bussen og var med Tønning Barnehage på tur med bussen.

Bussjåføren kombinerte jobb som sjåfør og barnehageassistent.

Førskolegruppa

Tilbudet vil omfatte de eldste i barnehagen, det vil si førskolegruppa. De eldste vil reise med bussen fire dager i uka. Den femte dagen vil den disponeres av de øvrige avdelingene, sier Løkvik.

Løkvik tror det vil være veldig kjekt for ungene å få mer kontakt med naturen. Det planlegges å opprette faste baser med for eksempel lavvo der barna oppholder seg, leker, spiser, og har aktiviteter i løpet av dagen.

Trolig vil MoBarn søke en lignende

sjåførkombinasjon som i Stryn, med en ansatt som har bussertifikat og som i tillegg jobber som førskolelærer eller assistent.

– Bussen vil være tilbake i barnehagen en tid før den stenger slik at dagen for barna avsluttes der, sier Løkvik. Hun er glad for at opplegget har blitt mottatt veldig positivt av de ansatte ved barnehagen og av barnas foreldre. Et spennende prosjekt, er deres konklusjon.

Bussopplegget er fleksibelt. Hvis behovet skulle bli mindre ved Øverland barnehage over tid, kan bussen flyttes til andre barnehager.

FAKTA

Barnehagebuss

- 20 barnehageplasser – mobil pedagogikk
- Spesialinnredet buss med sitteplasser/soveplasser, bord, barnestoler, kjøkken m/ kokeapparat/varme-/kjøleskap, garderobe, skohyller, toalett mm.
- Sikkerhet for barna er satt i høysetet

Barnehagerådgiver Torill Frantzen sammen med sjåføren ved barnehagebussen i Stryn.

Klart for Cecilienfryd-utvidelse

Med klarsignal fra kommunen både på finansiering av drift av 36 nye plasser og dispensasjon fra tomtengrense er det klart for utvidelse ved Cecilienfryd barnehage.

For øyeblikket jobbes det med anbudene som er innkommet. Byggearbeidet vil ifølge barnehagesjef Marie Løkvik i MoBarn starte opp rett over påske.

– Vårt utgangspunkt er at de nye barnehagelokalene skal være klar til bruk ved oppstart av barnehageåret. Skulle påbygget allikevel ikke bli klar til august, vil vi skaffe egnede lokaler til midlertidig drift. Så en god løsning vil det uansett bli for barna, sier Løkvik.

Hun forteller at det de siste årene har vært stor søkning til Cecilienfryd barnehage, som i dag har 72 plasser. Etter utvidelsen vil barnehagene ha 108 plasser – og Løkvik er sikker på at alle plassene fylles opp.

De 36 nye plassene ved Cecilienfryd erstatter de 36 plassene som ble borte da Symra barnehage ble nedlagt i fjor sommer.

Fra null verdi til full verdi!

Før:
Plastemballasje

Nå:
Skjermer

Alt du kildesorterer blir til noe nytt. Da spares råstoff, energi og miljø. Takk for at du er med!

www.rir.no

sortere.no

Kildesortering på nett

Gode råd, gode kjøp!

Malingsekspertene
finner du hos
MALIA

Benytt deg
av vår
MOBO-avtale!

MALIA

Gode råd - gode kjøp!

MALIA Gjenstad • Nøisomhedvegen 19 • Tlf 71 24 36 00
Åpent: Man-Fre 07.30-17 Tors 07.30-18 Lør 10-15
www.gjenstad.no • www.malia.no

REISTAD

CONTAINERUTLEIE

Tel. 71 21 18 85

Mob. 911 04 708 / 930 66 420

Gjennom vår avtale med MOBO, gir vi MOBO medlemmer og borettslag rabatt på våre fra før rimelige priser.

NORGES VINDUET

www.norgesvinduet.no

- i takt med tiden...

Norgesvinduet Svenningdal AS
Industriveien 1 - 8680 Trofors
Tlf: 75 18 09 00 - Fax: 75 18 09 01

Norgesvinduet Bjørlo AS
Øygne 1 - 6770 Nordfjordeid
Tlf: 57 88 50 00 Fax: 57 88 50 01

Bomiljø og juss

Temaet for dette nummeret av Bomagasinet er bomiljø. I den forbindelse vil jeg ta opp noen problemstillinger vedrørende bomiljø og juss. Et grunnleggende spørsmål er hvem som bestemmer hva som skal gjøres av bomiljøtiltak. Slike tiltak kan for eksempel være å bygge lekeplass, plante busker og blomster, eller innrede kjelleren til hobbyrom eller trimrom.

Utgangspunktet er at det er styret i borettslaget og sameiet som bestemmer hva som skal gjøres. Selv om det er styret som bestemmer, så er det selvfølgelig mulig for beboerne å komme med forslag til styret om hva som bør gjøres. Gode forslag vil forhåpentligvis bli vedtatt av styret.

Eierne kan også sette frem forslaget til generalforsamlingen i borettslaget eller sameiermøtet i boligsameiet. Da blir beslutning truffet i disse møtene, og styret er bundet av det som blir vedtatt. Styrets oppgave er da å få utført de bomiljøtiltakene som blir vedtatt. Det er derfor viktig at så mange som mulig av eierne stiller opp,

for å være med på å bestemme hva som skal gjøres i boligselskapet.

Selv om det i utgangspunktet er styret som bestemmer, så er det noen saker som må behandles på generalforsamlingen eller sameiermøtet. Dette gjelder for det første alle saker av et visst omfang og som medfører en ombygging eller påbygging eller en endring av grunnen. Dette er en generell regel som også gjelder tiltak som gjelder bomiljøet.

Andre bomiljøtiltak, som ikke krever ombygging eller påbygging, men som medfører kostnader på mer enn fem prosent av de årlige felleskostnadene, krever også vedtak på generalforsamling eller sameiermøte. Slike tiltak vil nettopp kunne være slike som nevnt over, som å anlegge lekeplass eller bygge hobbyrom eller trimrom. Dersom lekeplassen i et borettslag eller sameie med felleskostnader på to millioner kroner vil koste mer enn hundretusen kroner må saken opp på generalforsamling eller sameiermøte. Hvis det koster mindre kan styret selv bestemme.

Eksempelet med planting av blomster og busker vil normalt ikke koste så mye, og da er det styret som bestemmer.

En vanlig aktivitet for å bedre bomiljøet er dugnad. Dugnad er ikke definert i lov eller forskrift, men dugnad kan beskrives som et frivillig og ofte ulønnet arbeid til fellesskapets og bomiljøets beste.

I beskrivelsen av dugnad over har jeg allerede sagt at dugnad ikke er en pliktig aktivitet. Eierne av boliger i borettslag og sameier har ikke påtatt seg noen plikt til å delta på dugnad. Det er styret som har ansvaret for driften, og styret kan velge mellom å gi oppdraget til et firma, eller å la eierne utføre det på dugnad. Når styret velger å utføre en oppgave på dugnad, er det styrets oppgave å motivere flest mulig til å delta, slik at man får gjort unna praktiske oppgaver for en billig penge.

I tillegg til å spare penger og få det fint,

er dugnad også sosialt og bidrar til et godt bomiljø. Styret bør organisere en dugnad slik at flest mulig har anledning til å delta. Noen kan f.eks. luke, noen kan beskjære busker, noen kan rydde, mens andre kan bake eller lage kaffe. En slik organisering vil styrke det sosiale aspektet ved dugnaden.

Det styret må vurdere er om oppgavene som skal utføres egner seg for dugnad eller om den er for farlig eller teknisk krevende. I så tilfelle bør oppgaven settes bort til profesjonelle.

Siden dugnaden ikke er pliktig, kan de som ikke deltar, eller gjør en dårlig jobb, ikke ilegges et dugnadsgebyr. Styret må derfor, som sagt, heller motivere folk til å delta.

En måte å motivere folk til å delta på dugnaden på, er at de som deltar får en økonomisk godtgjørelse ved at de får betalt for å stille opp på dugnaden. Styret bruker i tilfellet av borettslagets eller sameiets driftsmidler til å betale de eierne som stiller opp. En slik betaling vil være et alternativ til å hyre inn et firma til å gjøre jobben. Betalingen må være slik at det blir billigere å arrangere dugnad enn å bruke et firma.

I følge Lignings-ABCen vil honoraret være skattefritt i den utstrekning den enkelte utfører sin del av arbeidet og får forholdsmessig betalt for dette. Den som derimot også utfører dugnadsarbeidet for naboene og får betaling for dette arbeidet, må betale skatt på vanlig måte av det vedkommende får utbetalt.

FINN STORMFELT
advokat i NBBL

Akebakke på dugnad

Dugnadsånden er ikke død. Det er bare en myte. Og det nyter ungene i
borettslaget Klyve III godt av. I vinter har de hatt en helt ny akebakke å
leke i – takket være stor dugnadsinnsats.

– Det er kjempetrivelig å ha ansvaret for dugnadene. Vi har aldri problemer med å få folk til å stille opp. Og så er det alltid hyggelig. Noen ganger «løper vi i gang» vaffelpressa og byr på kaffe og kakao for å kose oss ekstra, forteller Knut Greger Hansen. Han leder miljøkomiteen i borettslaget.

Mye arbeid

Siste helga i januar markerte borettslaget åpningen av den nye bakken med akedag. Besteforeldre, foreldre og unger koste seg på kjelker og sklibrett. I korte pauser mellom aketurene ble det tid til en pølse fra grillen og en varm kopp med kaffe eller kakao.

– Vi har alltid hatt mye aking rundt omkring i området. Jeg har vært litt bekymret med tanke på ulykker. Derfor dukket ideen om en akebakke opp, forklarer leder i styret, Frode Knudsen.

Borettslaget var heldige med at kommunen byttet kloakkrør i området sommeren for halvannet år siden. Under en slik jobb blir det en del masse til overs. Den ble tippet i skråningen der akebakken skulle ligge.

Jobben begynte for vår del med at vi hogde trær og ryddet vegetasjon. Det ble selvsagt gjort på dugnad. Så ble over-skuddsmassene tippet i skråningen. Vi leide en gravemaskin til å grovplanere bakken før vi tok finarbeidet med raker. I sommer har vi kjørt på jord som ble fordelt utover på dugnad før bakken ble sådd til.

Til og med ungene i borettslaget har hjulpet til. Niåringene Carl Magnus Langbach og Emil Mathisen jobbet så svetten silte med å spre ut grus. Det var vel ikke helt dugnadsarbeid, sier

borettslagslederen med et smil. De fikk betalt for jobben med hver sin is.

Møteplass

Under dugnadsarbeidet i akebakken dukket det også opp et forslag om å lage en møteplass for beboerne i laget. Og møteplass ble det – også den ble laget i fellesskap.

– Vi leide inn gravemaskin igjen, fikk gravd opp et passende område og fylte på grus, sier Knudsen. Og så gjorde vi planeringsarbeidet for hånd. Vi la rør til elektriske ledninger og fikk lamper og stikkontakt av Johannesen Elektro. Det var en skikkelig flott gave. En elektriker i selskapet, som har bodd i laget til ganske nylig, gjorde arbeidet.

Hva er planene videre?

– Vi har noen tanker og ideer, men vil vente å se på bruken av uteplassen før vi bestemmer oss. Vi har fått en grill av en beboer. Dersom den blir mye brukt, vil vi sikkert skaffe en enda større, sier Knudsen.

Vi har fått 5 000 kroner til prosjektet av Skien Boligbyggelags bomiljøfond. Det blir et godt tilskudd, for vi har snakket om muligheten for å bygge en grillhytte inn i skråningen ved siden av akebakken. Vi kan også tenke oss å bygge en voll inn mot skogen. Da vil pengene komme godt med, avslutter lederen for miljøkomiteen i borettslaget.

PØLSER: Det var godt å få i seg en varm pølse etter akingen.

FART: Åpningen av den nye bakken ble markert med en akedag for alle beboerne.

Vennner for livet

Samhold skaper bomiljø! Seks modne damer kjente knapt hverandre før de flyttet inn i Midtbyen Hage Borettslag. Nå er de venner for livet og stortrives i hverandres selskap.

Det er tid for damenes faste samling. Kitty Holten diskker opp med bløtkake, sjokoladecake, flere andre godbiter og serverer kaffe til alle. Praten går lett og lystig rundt bordet. Damene er i alderen 75 til 84 år, og bærer alderen med verdighet og sprekhet.

– Vi samles en gang i måneden og vi skifter på hvem som inviterer til prat og mat, smiler Kitty. Damene er aktive i mange sammenhenger og er flinke til å gå tur to og tre sammen. I tillegg har de en flott felles terrasse og hage mellom de to boligblokkene og terrasse på taket. De gleder seg til vår og sommer og treff ute med fyr på grillen og en koselig prat. Håpet nå er at sommeren blir noe bedre og varmere enn fjoråret.

Kjekt

– Vi er ikke så mye ute på byen sammen og går gjerne turer hver for oss, men de månedlige samlingene ser vi alle veldig frem til. Det er så kjekt å møtes hos hverandre. Ingen har med strikketøy. Her er det samtalen som står i fokus, sier Aud Bugge, som var en av de første som flyttet inn i borettslaget. Hun og to andre damer var på plass i august 2008, de tre siste kom til senere og ble raskt en del av venninnegruppen. Alle har vært gift, men er i dag enker.

– Kvinnene er i klart flertall i borettslaget. I 2. og 3. etasje er det stort sett godt modne beboere, mens de yngste bor i 1. etasje, sier Bugge.

Passer på hverandre

Damene forteller at de også markerer innflyttingsdagen til borettslaget hvert år, den 20. august. Og når en av damene

UTEAREAL: De seks damene gleder seg til varmere dager og samlinger på den fine fellesterrassen mellom de to blokkene i borettslaget.

henter avisen om morgenen, tar hun med avisene til alle andre i etasjen og legger den utenfor døren. Det er vel dette som kalles service!

– Vi passer også godt på hverandre. Hvis ikke avisen er tatt inn når kl. er 12, lurar vi på om det har skjedd noe. Fellesskapsfølelsen er sterk, fastslår de seks damene.

De synes det er fantastisk flott å treffes jevnlig, det betyr mye for trivsel og bomiljø.

– Det skaper ikke bare samhold, men gir oss en trygghetsfølelse, sier Gunvor Dahl.
– Mangler vi noe, er det bare å spørre en av de andre om hjelp.

Lettvint boform

Borettslaget har heis. Foreløpig er de fleste damene så spreke at de greier å ta seg opp trappene hvis de ønsker det. De ville likevel neppe flyttet til Midtbyen Hage hvis det ikke var for heisanlegget. Årene går fort og plutselig kan behovet for å slippe trapper være der.

Damene har både barn, barnebarn og oldebarn, og med to soverom i sine leiligheter har de plass til å ta imot overnattingsbesøk. Flere har familien boende i nærheten og det betyr jevnlig besøk av små og store.

– Det er et fantastisk flott strøk vi bor i. Nær bysentrum og alle tilbudene der. Bygget er også så godt isolert at det er veldig stille her. Kanskje for stille, smiler damene, som er glade for det enkle liv borettslagsformen gir. De fleste har flyttet fra store eneboliger med hagestell og måking. Nå er det bare å låse døra i leiligheten, ta seg en tur ut og glemme alle tanker om utvendige vedlikeholdsarbeid. Det tilhører en forgangen tid!

– Men vi har dugnad på våren. Oppslutningen er bra. Vi rydder og planter og har det kjekt sammen!

GODT BOMILJØ: Seks damer som møtes til god mat og trivelig prat to-tre timer en gang i måneden. Fra venstre og rundt bordet: Aud Bugge, Gunvor Dahl, Gerd Halaas, Marie Sundet, Svanhild Huse Eriksen og Kitty Holten.

Trim – med tonene fra Abba

Tonene fra Abbas «Waterloo» smyer seg ut i vinterkulden allerede før jeg åpner dørene inn til Marius Brygge. I det døren glir opp, blir musikken høyere.

Nå også iblandet kvinnelatter og en bestemt stemme som teller; en - to - tre - opp, en - to - tre...

Stemmen tilhører Kari Nikoline Hoff, energibunt, initiativtaker og trener for trimgruppa. Tre formiddager i uka møtes de trimlystne damene her i gangen, rett innenfor hovedinngangsdøren til Marius Brygge. Den yngste er rundt seksti, den eldste nærmere 80. Alder er ingen hindring for disse spreke damene.

Utenfor dørene er det kaldt, frosten henger tung fra byggekranene som er i full gang med det neste store prosjektet, Marius Brygge to. 27 av de 47 leilighetene er allerede solgt, og da vil de nye

beboerne kunne glede seg over de trimglade damene på uteområdet mellom de to blokkene. Til våren flytter nemlig trimgruppa ut.

«Waterloo - Knowing my fate is to be with you»

- Vi begynte på utsiden i september, forteller Kari Nikoline Hoff.
- Men da det ble for kaldt ute, flyttet vi inn i gangen. På det meste er vi elleve stykker her, og det fungerer fint. Og skriv gjerne at vi ønsker oss flere trimmere, vi skal nok finne plass!
- Ja, her er det ingen opptaksprøve, ler en av de andre damene.
- Vi kjører enkle øvelser så de aller fleste kan være med.

Denne formiddagen er det sju damer på plass, og som vanlig er det Abba som bestemmer rytmen. Og de er helt samstemte, Marius brygge er et flott sted å bo.

- Jeg kunne ikke tenkt meg å bo noe annet sted, sier Else Bang og smiler.
- Det er et fint sted, og miljøet her er veldig bra.
- Jeg vil faktisk si det så sterkt som at folkene her er usedvanlig hyggelige,

skyter Kari Hoff inn. - og når noe skal skje, er det aldri problem å få hjelp. Enten det er snakk om julegrantenning eller andre fellesopplegg. Folk dukker opp for å hjelpe til helt av seg selv, men trenger ikke engang å spørre dem.

«Waterloo - Couldn't escape if I wanted to»

- Trimgruppen startet hun fordi hun syntes hun trengte å røre seg litt mer.
- Men siden jeg er litt daff av meg, så trengte jeg litt ekstra motivasjon. Og det har jeg fått ved å starte denne gruppa, sier hun fornøyd. - Nå kan jeg jo ikke skulke.

Damene synes gangen fungerer ganske greit som treningsplass.

- Vi må bruke det vi har, ler de.
- Det eneste som kan være litt vanskelig er avspenningen etterpå. Vi har en flott avspennings-cd som vi pleier å avslutte med.

Men det kan være litt vanskelig å slappe helt av, hvis postmannen eller noen av de andre beboerne dukker opp midt i meditasjonen...

Skikkelig service: Avdelingsleder Beate Vinei skal sørge for at medlemmene får gode råd og veiledning når de er i kontakt med Boligbyggelagenes Forsikring.

Foto: nyebilder.no

Få gode forsikringsråd

Boligbyggelaget kan nå tilby forsikring av det du er glad i.

– Vi skal gi medlemmene gode råd slik at de får den forsikringen de har behov for, sier avdelingsleder Beate Vinei i Boligbyggelagenes Forsikring.

Forsikring handler om å skape trygghet for det som plutselig kan skje med deg og din familie, og er noe alle bør ha. Men mange synes det både er komplisert og kjedelig. Det betyr at vi overlater mye av ansvaret for hva slags forsikring vi trenger til forsikringsselskapet.

– Jeg har tidligere opplevd at forsikringene mine ikke har vært tilpasset mitt behov, og det ønsker vi ikke at medlemmer i boligbyggelagene skal oppleve. Hos Boligbyggelagenes Forsikring skal du kunne stole på at de rådene du får gir deg den forsikringen du faktisk ønsker og trenger, sier Vinei.

Felles løsning gir felles fordeler

Boligbyggelagene i Norge har siden starten vært basert på en tanke om at det meste er mulig dersom vi står sammen og stoler på hverandre. Den nye forsikringsordningen er tuftet på de samme verdiene.

– Tidligere hadde mange boligbyggelag sine egne medlemsavtaler med en rekke ulike forsikringsselskap. Nå har alle samlet seg rundt en felles forsikringsordning for våre 530 000 medlemmer, og det gjør at vi kan tilby konkurranse-dyktige forsikringer, sier 33-åringen fra Lindesnes.

Forsikringsordningen er et tilbud til

alle medlemmer uavhengig om de bor i et borettslag eller ikke. Medlemmene kan også opparbeide seg bonus på Fordelskortet sitt hvis de har forsikring gjennom Boligbyggelagenes Forsikring.

Gir forsikringsråd

Ønsker du gode forsikringsråd bør du snakke direkte med en av forsikringsrådgiverne.

– Vi skal gi medlemmene personlig service og god rådgivning. Terskelen bør derfor være lav for å kontakte oss – er du bare litt nysgjerrig på forsikringene dine kan du slå på tråden for en uforpliktende og klargjørende forsikringsprat, sier avdelingsleder Vinei.

For å kunne gi råd, opplyse om helt riktig pris og for å finne ut hva slags dekning du egentlig trenger lønner det seg å snakke direkte med en forsikringsrådgiver på telefon. Ring 03712 hvis du ønsker mer informasjon om Boligbyggelagenes Forsikring.

Av
Karen von Zernichow Fladvad,
Markedskoordinator i Partner.

FAKTA

En av ti mangler innboforsikring

Undersøkelser fra Boligbyggelagenes Forsikring viser at en av ti av medlemmene mangler innboforsikring. Styret i boligbyggelaget sørger for at selve boligen er forsikret, men det dekker ikke det som er av verdier inne i boligen. Ved for eksempel brann, vannskade eller tyveri betyr det at du selv må dekke tapet av dine eiendeler hvis du mangler forsikring. Det kan bli svært dyrt. Boligbyggelagenes Forsikring tilbyr innboforsikring fra kun kr 627 kroner. Ta kontakt på 03712 for en uforpliktende forsikringsprat.

Med utvidet innboforsikring er du dekket når du flytter

Viste du at dersom du har utvidet innboforsikring, dekkes også de fleste skader som kan oppstå ved flytting? Forsikringen gjelder ved privat transport med bil eller tilhenger ved flytting til ny bolig innenlands, og ved inn og utbæring mellom bolig og bil. For mer informasjon om hva innboforsikringen til Boligbyggelagenes Forsikring dekker, ta kontakt med oss på 03712.

Nytt fra Fordelskortet

I disse dager sendes Fordelskortet ut til alle medlemmer, og sammen med kortet mottar du også en brosjyre som viser deg hvordan du kan spare penger hos de ulike leverandørene. Fordelskortet har nå inngått flere nye spennende avtaler som du kan nyte godt av.

Thon Hotels. Du får medlemspris på overnatting i weekend på alle Thon-hoteller i Norge og Sverige med fast lavpris pr. rom inkludert frokost. Velg mellom konsept-ene Budget, kr. 695,- pr. natt for inntil to personer eller City/Conference, kr. 850,- pr. natt for inntil to personer. Tilbudene kan kun bestilles på Fordelskortet.no

Sembo. Med aktivert fordelskort får du 5 prosent bonus på mer enn 50.000 hotell, hus og leiligheter i hele verden. Du må huske å registrere fordelskortnummeret ditt ved bestilling. Spesialtilbud på turer gjennom hele året. Husk å aktivere Fordelskortet ditt for å motta tilbudene på e-post.

Kraftinor tilbyr nå et nytt produkt; «Fordelskortet medlemsstrøm» som er en blanding av spot- og fastpris. Går du inn på denne avtalen får du gode lave priser i lavprisperioder og du kutter pristoppene i høyprisperioder. Fastbeløp er kr. 30,- pr. måned. Se fordelskortet.no for mer informasjon.

Karen von Zernichow Fladvad,
Markedskoordinator i Partner.

Aktivér Fordelskortet!

Visste du at du må aktivere Fordelskortet for å få tilgang til alle medlemsfordelene som for eksempel bonus? For å få tilsendt nyheter og tilbud på e-post må du også ha aktivert kortet ditt.

Se www.fordelskortet.no for mer informasjon.

Påskeferie – husk alarm!

Påskeferien står for døren. Dessverre tar ikke tyvene ferie. Tvert imot er ferietid høysesong for innbrudd siden mange norske familier reiser til fjells.

GODE RÅD FOR Å UNNGÅ INNBRUDD

- Hvis du ikke allerede har boligalarm anbefaler vi at du bestiller boligalarm fra forsikringsgodkjent leverandør
- Har du alarm må du bruke den
- Ikke fortell på Facebook at du reiser på ferie
- Påse at alle vinduer og dører er låst
- Unngå full postkasse. Stopp eller om-adresser posten og avisen mens du er på ferie. Husk å merke feriepostkassen din tydelig dersom du bestiller ettersending av post og aviser.
- Fjern stiger og andre ting som gjør innbruddet enklere.
- En tom søppelkasse viser at du ikke er hjemme. Be naboen om å sette pose i stativet og legge litt søppel i kassen.
- Har du fasttelefon kan det være smart å viderekoble denne til mobilen din.
- Ikke skru av alle lys
- Lat som du er hjemme. Sett gjerne kaffekoppen igjen på bordet når du drar, og la noen leker ligge utover gulvet. Ikke trekk for gardinene eller la blomstene stå og visne i vinduskarmen. Men husk på hva tyvene kan se utenfra.

Andre åpner opp hytta ved fjorden. Uansett – alle ønsker å komme til en ryddig hytte hvor det ikke har vært besøk av ubudne gjester. De samme gjelder selvfølgelig også når man kommer hjem til boligen etter ferien.

Villatyperier øker

Ferske tall fra Politiet viser at grove tyveri fra villa har økt med ni prosent siste år. For boliginnbrudd totalt fra villa og leilighet viser tallen en oppgang på 3,6 prosent fra 3784 anmeldelser i 2011 til 3921 i 2012.

Boligalarm gir økt trygghet

Stadig flere nordmenn går til anskaffelse av boligalarm. Bare siste år vokste markedet med rundt 5 prosent og dag er det over 370 000 boliger i Norge med alarm. Sett i forhold til totalt antall husstander er dette tallet veldig høyt. Analyser fra NHO-service for 2011 viser at boliger uten boligalarm har vel 30 ganger større sjanse for innbrudd.

Det er mange grunner til at flere og flere velger alarm. Gjennomsnittet av Norges husstander har en inntekt og boligstandard inklusive inventar som gir anledning til, og behov for å sikre sine verdier. I tillegg er det åpenbart at alarm virker preventivt og at folk flest har fått med seg at det faktisk er mindre innbrudd i boliger med alarm enn i boliger uten alarm.

Totalmarkedet for boligalarm vokser, men Sector Alarm vokser enda mer. På fem år har selskapet mer enn tredoblet sin kundeportefølje i Norge.

Mannen tar initiativet

Ferske tall fra en undersøkelse gjennomført av Ipsos MMI støtter den positive utviklingen. Det er stor enighet i befolkningen av boligalarm virker forebyggende, 86 prosent er enig i dette utsagnet. Videre er det over 6 av 10 som er enig i utsagnet «Jeg har mye i hjemmet som jeg ikke vil miste». Her ser vi en klar større enighet hos kvinner og i aldersgruppen 15-24 år. Til tross for dette viser den samme undersøkelsen at det ved anskaffelse av boligalarm i brorparten av tilfellene er mannen som tar initiativet.

Boligalarm har stor effekt. Først og fremst er det en trygghet i den forstand at det er en alarm som passer huset når du ikke er hjemme. Dette gjelder jo både for innbrudd og brann.

FAKTA

Fri installering av alarmpakke og 10% rabatt på månedlig vektertjeneste til nye kunder. Mnd. vektertjeneste fra kr 377,-

Frank G. Mo,
Key Account Manager i Partner.

Tak til besvær

Det er fare for brann og brannspredning på verandaer i øverste etasje på blokker med utkraget tak.

Tekst: Sigrid Finsrud Ricanek,
Prosjektleder, Boligbyggelagenes Partner.

Brannvesenet rykker årlig ut til om lag 1400 boligbranner i Norge. Sigaretttrøyking er den viktigste enkeltårsaken til dødsbranner.

Rykkin

De fleste takkonstruksjoner er utformet med luftespalte under øverste tettesjikt. Dette har imidlertid blitt en utfordring siden brann lett kan spres gjennom de åpne luftespaltene i takutstikkene over de øverste balkongene. Ved brann i rekkehus og blokker er dette registrert som den hyppigste årsaken til spredning mellom boligenheter. Et alvorlig eksempel på dette er brannen i en boligblokk på Rykkinn i Bærum i mars 2011.

Brannen startet på en veranda i øverste etasje. I et velfyllt askebeger lå glør og ulmet, og ved hjelp av vinden spredde disse seg og antente en haug aviser som lå på verandaen. Derifra spredde brannen seg videre opp i takkonstruksjonen. 48 leiligheter ble totalskadet, og over 100 beboere mistet hjemmene sine. Blokkens takkonstruksjon får skylden for at brannen ble så omfattende.

Takkonstruksjonen ble bygget på 70-tallet. Denne type takkonstruksjoner brukes ikke lenger i dag fordi den er brannteknisk dårlig. Over betongtaket

på blokka lå det ikke-brennbar isolasjon, som det var bygget et tretak over. Over tretaket lå det trepanel og mange lag med takpapp. Mellom isolasjonen og trepanelet var det hulrom, hvor brannen fikk utvikle seg fritt. Trekonstruksjonen var forlenget med takutstikk over verandaene. Under bjelkene var det slått opp gipsplater og eternittplater. Ild og branngasser samlet seg under takutstikket og spredte seg raskt via luftingen. Herfra var det helt åpent til det store useksjonerte taket. Slukningsarbeidet tok lang tid fordi det var vanskelig å komme gjennom takpappen og ned til flammene.

Krav

Det er et minimumskrav til bygninger at de skal tilfredsstillе forskrifter som gjaldt ved tidspunkt for oppførelse. For bygninger oppført før Byggeforskrift 1997 kan det være behov for tiltak for å bringe sikkerheten opp til dagens nivå. Lov om brannvern gir kommunene hjemmel til å kreve at brannsikringstiltak blir utført innen en fastsatt frist i enhver bygning, grupper av bygninger eller områder dersom de finner dette nødvendig og tiltaket kan forsvares økonomisk. Oppgraderingen kan skje ved bygnings-tekniske tiltak, andre risikoreducerende tiltak eller ved en kombinasjon av slike.

Eier av et byggverk har ansvaret for å ivareta brannsikkerheten. Vi anbefaler derfor at alle berørte styrer får utført en brannteknisk tilstandsanalyse av sin bygningsmasse, uavhengig av byggetekniske krav, for gjennom tiltak å sikre at et brannforløp får en så liten utbredelse som mulig.

Enkle tiltak for å hindre at brann oppstår og at brann spres

- Beboere må ta ansvar for brannsikkerheten i egen boenhet. Styret i boligselskapet bør informere beboerne om hvordan de skal forholde seg til de mest alvorlige risikoområdene.
- Verandaer, balkonger osv. må ikke brukes som lagringsplass for ting som naturlig ikke hører hjemme der, og som lett kan ta fyr.
- Verandakasser må ikke brukes som askebeger. Jorda i kassene kan være meget tørr og føre til ulmebrann.
- Sigarettneiper må slukkes med vann. Det må benyttes lukkede askebegre.

Kilder

Budstikka, Direktoratet for byggkvalitet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Oslo Brann- og redningsetat, SINTEF Byggeforsk og Takprodusentenes Forskningsgruppe.

Spisestuestol Skandia Junior
Design: Hans Bratrud

 fjordfiesta
www.fjordfiesta.com

Når kan jeg pensjonere meg?

Pensjon er det du skal leve av når du ikke lenger jobber.

Grovt sett kan innbetalingen til pensjonen deles inn i tre. Staten bidrar med en del, arbeidsgiveren din bidrar og resten må du spare selv. Avhengig av hvor stor pensjon du behøver for å opprettholde ditt levestett når du blir pensjonist, kan det være hensiktsmessig å starte sparingen tidlig.

Dersom du har innskuddspensjon, betaler arbeidsgiver en fast prosent av lønnen din inn på en pensjonskonto hver måned. Avhengig av alder bør du selv vurdere hvilken risiko du ønsker på disse pengene. Ytelsespensjon gir det en prosentdel av sluttlønnen din når du går av med pensjon, vanligvis 66 prosent av grunnlønn.

Når kan jeg pensjonere meg?

Flere arbeidstakere drømmer om å «gå av» tidlig. Mange har muligheter til det,

I fjor sparte vi nordmenn 5,9 milliarder kr i ulike spareavtaler. Tallene viser at det er menn som sparer det største månedlige beløpet (kr 786) mot kvinners sparte beløp (kr 601). Ved nyttår eide kvinner enkeltaksjer for 14,2 milliarder, mens menn eide aksjer for 48,4 milliarder. Å spare i enkeltaksjer bør ha en langsiktig horisont, og kan således være et alternativ til å spare på egenhånd til pensjonstilværelsen.

og for mange er det mulig å gå av når man er 62. For å kunne gjøre det, er de avhengig av en pensjon som sikrer dem en økonomisk frihet og til å kunne leve godt som pensjonist. Da er «løsningen» å spare selv.

Hvorfor må jeg spare selv?

Som figuren illustrerer, er det som du får utbetalt når du blir pensjonist, summen av hva som er innbetalt fra folketrygden, arbeidsgiver og egen sparing. Ofte er dette lavere enn det du er vant med i lønn. Folketrygden vil utgjøre hovedandelen av pensjonen.

I følge en undersøkelse som Sparebank1 fikk utført sist høst, viser den at det er flere som sparer privat til pensjonslivet. 30 prosent av oss sparer selv til pensjon.

Selv om det er en økning i andel som sparer, bør flere vurdere om de skal spare selv.

De siste årene har det vært en til dels voldsom økning i verdien på boliger i Norge. Sammen med lavt rentenivå, har flere innbetalt mye på huslånene sine. Ved pensjonsalder har mange kanskje en gjeldfri bolig, og enten ved å selge og flytte til noe rimeligere, eller å ta opp et «huslån» på den gjeldsfrie boligen og bruke disse midlene til pensjonstilværelsen, har man sikret seg et godt økonomisk utgangspunkt som pensjonist.

En time i dag kan gi bedre pensjonisttilværelse

Den egeninnsatsen du gjør i dag, kan du høste av som pensjonist. Fremskaff derfor oversikt over ordninger på jobben, ta disse med til en «pensjonsekspert» – og gå igjennom hvor mye du må spare for å opprettholde et tilfredsstillende levestett i pensjonisttilværelsen.

KRISTIAN JEKSRUD
Controller,
BBL Partner AS

PERSONLIG
ØKONOMI

Snø er best på postkort!

Påske. Utenfor drypper det av takrennene, solstrålene begynner så vidt å avgi varme. Vinterjakka er i ferd med å bli for varm, vårmotene er på plass i butikkene. Hver dag blir det litt lysere, det stunder mot vår. Men først er det påske. Så hva gjør naboene da, etter å ha underholdt hele nabolaget med bannskap og sutring mens de har måkt og kjempet med alt dette himmelske nedfallet i flere måneder? Reiser de til vannet, for å hygge seg i strandkanten og drømme om kommende sommermånedene? Eller inn til byen, for å nyte årets første utepils? Nei, langt i fra. Naboene pakker bilen full av ski og støvler og unger og kvikklunsj og setter kursen mot fjellet. De drømmer om hvitt dekke så langt øye kan se, skinnende hvite flater som glitrer i solskinnet, og et enslig skispor som tegner to rette striper på vei mot horisonten. Blide unger med rødrosete kinn, kvikklunch og nyskrellede appelsiner. De drømmer om å svinge seg

elegant nedover slalombakken, i et stille og fredelig skianlegg. Om puddersnø og sol som varmer, før det er tid for afterski og toddy.

Jeg ser på den stadig mer fullstappede nabobilen, smiler og vinker fra min side av hekken. Og undres. Hva er det som er så fantastisk med denne snøen?

Hva er det som er så fantastisk med å måtte måke fram postkassa, for å finne ut at avisbudet uansett ikke hadde lagt noen avis der. Forsinket på grunn av snøen, selvfølgelig. Og etter en halv kopp kaffe som slett ikke smaker det samme uten avis, igjen måtte base seg fram gjennom halvannen meter snø for å finne bilen, som selvfølgelig også er nedsnødd – det er ikke alle som er velsignet med garasje – for deretter børste og skrape til fingrene blåner og neglene spretter?

Hva er det som er så fantastisk med nedsnødde veier og brøytebiler som er alle andre steder enn der jeg selv er, (eller kanskje ingen steder), som gjør at jeg må kjøre forsiktig og sikksakk rundt alle idiotene som er havnet i grøfta, mens jeg er sjeleglad fordi det ikke er jeg selv som sitter i en nedsnødd bil i veikanten og snakker i mobiltelefonen mens jeg ventet på Falken, Viking eller svigerfar?

Og siden selvgodhet straffer seg, så ender selvfølgelig også jeg i en snøfonn, hvor jeg blir stående i en evighet mens bilen spyr ut eksos og jeg prater mobiltelefonen tom for både strøm og penger. Før det til slutt endelig blir min tur til å få hjelp av Viking. (Så glad for å se en mann i kjeledress har jeg ikke vært siden... ehh,

nåja, det kan være det samme.)

Hva er det som er så fantastisk med å måtte erkjenne at alle hvite ridderne for lengst har blitt kapitalister, idet min redende engel, kjeledressmannen, smiler ondskapsfullt og ber om 500 kroner i egenandel, «og jeg ser helst at du betaler kontant, tusen takk...».

Så våkn opp, kjære naboer, bli hjemme! Påskeharen finnes ikke, og slalomanleggene er fulle av endeløse køer og snørrete drittunger som sniker! Snø er til nød fint fra adventstid til tredje januar, eller hvis man kan sitte inne med et glass rødvin foran peisen og se ut på det hvite teppet.

Å skrelle appelsiner i ti minusgrader er kaldt og sølete, og iskald Kvikklunch smaker nesten ingenting. Selv på Østlandet er det få vinterdager med strålende sol, og skulle den dukke opp, så er det i hvert fall ikke på en fridag. Snø er i det hele tatt en totalt mislykket oppfinnelse. Hva i alle dager tenkte du på Gud? Fri oss fra snøen!

Vår Herre er neppe lydhør verken på mobil eller sms, men alle er på Facebook og Gud ser oss alle. Så la oss danne en Facebookgruppe for å bli kvitt elendigheten. Snø er best på postkort!

Tanker over en kaffekopp!

Av Myriam Bjerkli
Illustrasjon av Kari Mette Astrup

Gourmetmat og kulturhistorie

Inger-Marie Ødegaard er husfrua på Ullershov. I hovedhuset er et gammelt, unikt landkjøkken Inger-Maries domene. Her lager hun mat med råvarer fra egen gård og råvarer hun utveksler med nabo-gårder. I en flere hundre år gammel peis-gruve og en gedigen gammel svartovn, tilbereder husfrua mye av maten hun serverer gjester i romslige lokaler.

– Veldig hyggelig å stelle i stand til gjester. Hit har også kommet mange prominente personer, og i et 60-årslag var statsminister Kjell Magne Bondevik en av de 80 gjestene. Han ble for øvrig servert den samme hovedretten jeg ønsker å gi dere oppskriften på – **ovnsbakt ørret med løpstikke og rømme, sjampinjong og pepperrotkrem.**

Inger-Marie ved den flere hundre år gamle gruva og svartovnen hvor mange gourmetmiddager er tilberedt.

Ingredienser

- 1 ørret (ca. 1,5 kg)
- 1 kg poteter, helst tidligpoteter
- ½ kg sjampinjong
- ½ kg brokkoli
- 3 dl rømme
- 2 kvaster løpstikke
- 1 kvast dill
- 1 kvast sitrontimian
- 1 kvast pipeløk, alternativt vårløk
- 2 sitroner
- salt og pepper

AGURKSALAT

- 1 slangeagurk
- ½ dl vineddik
- 1 kvast hagekjørvel
- 1 ts salt
- pepper og sukker

PEPPEROTKREM

- 50g pepperrot
- 4 dl kremfløte
- 1 ss sukker
- 1 ts eddik
- rosepepper

SPINATSAUS

- ½ kg spinat, frossen eller fersk
- 1 sitron
- 2 ss vineddik
- 1 ts salt
- 1 knivsodd pepper

Slik gjør du:

1. Rens og vask ørreten godt.
2. Skjær deretter to gode snitt i ryggen og fyll disse med litt finhakket løpstikke. Gni fisken inn med salt og pepper, og dryss over finhakket sitrontimian.

3. Fisken fylles med brokkoli, sjampinjong, pipeløk eller vårløk, resten av løpstikken, noen sitronskiver og rømme. Pakk alt i folie og legg i ovns panne med litt vann. Dampes i ovn i 40 minutter ved 180 grader.

4. Fisken serveres med sitronskiver og dill.

AGURKSALAT

Slangeagurken skjæres i tynne skiver i en kjøkkenmaskin og legges deretter i eddik tilsatt salt, litt pepper og sukker. Settes kaldt i 2 timer før servering. Server overstrødd med finhakket kjørvel.

PEPPEROTKREM

Pisk kremfløten stiv. Finriv revasket pepperrot og bland dette i kremen. Tilsatt sukker og eddik. Server overstrødd med rosepepper.

SPINATSAUS

Spinaten kuttes i hurtigmikser mens den tilsettes vineddik, salt, pepper og 1 ts sitronsaft. Ved servering overdrysses sausen med rasp av sitronskall. Husk å vaske sitronen godt i lunkent vann før skallet raspes.

Det merkes allerede godt, vi går mot lysere tider. Kos deg inne i god boligvarme mens vinteren snart er på hell og løs medlemsbladets kryssord og sudoku. Det er god trim for hjernecellene!

Tre vinnere av kryssordet nr. 1 / 2013
får fem Flax-lodd hver, mens vi deler
ut fem Flax-lodd til tre vinnere av
sudoku.

Innsendingsfrist: 1. april 2013

Adresse:
TIBE, postboks 473, 6401 Molde

Merk konvolutten med Kryssord nr. 1-2013 eller Sudoku 1-2013.

Lykke til!

LØSNING KRYSSORD 4-2012

					L		
			A	V	S	V	I
			R	A	R	E	I
		K	R		R	A	T
R	A	D	A	R	M	A	K
D	E	F	I	N	E	R	E
A	V	F	R	E	S	E	B
E	R	I	S	E	R	B	I
N	E	S	T	E	N	E	L
U	T	V	E	I	T	V	I
↳	F	E	→	A	R	E	T
	F	E	S	A	K	E	N
A	R	A	T	E	L	T	A
U	R	O	E	N	E	S	K
E	M	I	R	T	R	A	K

VINNERE 4-2012:

KRYSSORD:
Alise Serigstad, 3713 Skien
Birger Lid, 3512 Hønefoss
Sol Johansen, 1850 Mysen

SUDOKU:
Karin Nielsen, 4843 Arendal
Kari Karolius, 3292 Stavern
Odd H. Hoemsnes, 5515 Hugesund

Vi gratulerer!

Jeg har løst det!

KRYSSORD

Navn:

Adresse:

Postnr.

Sted:

SUDOKU

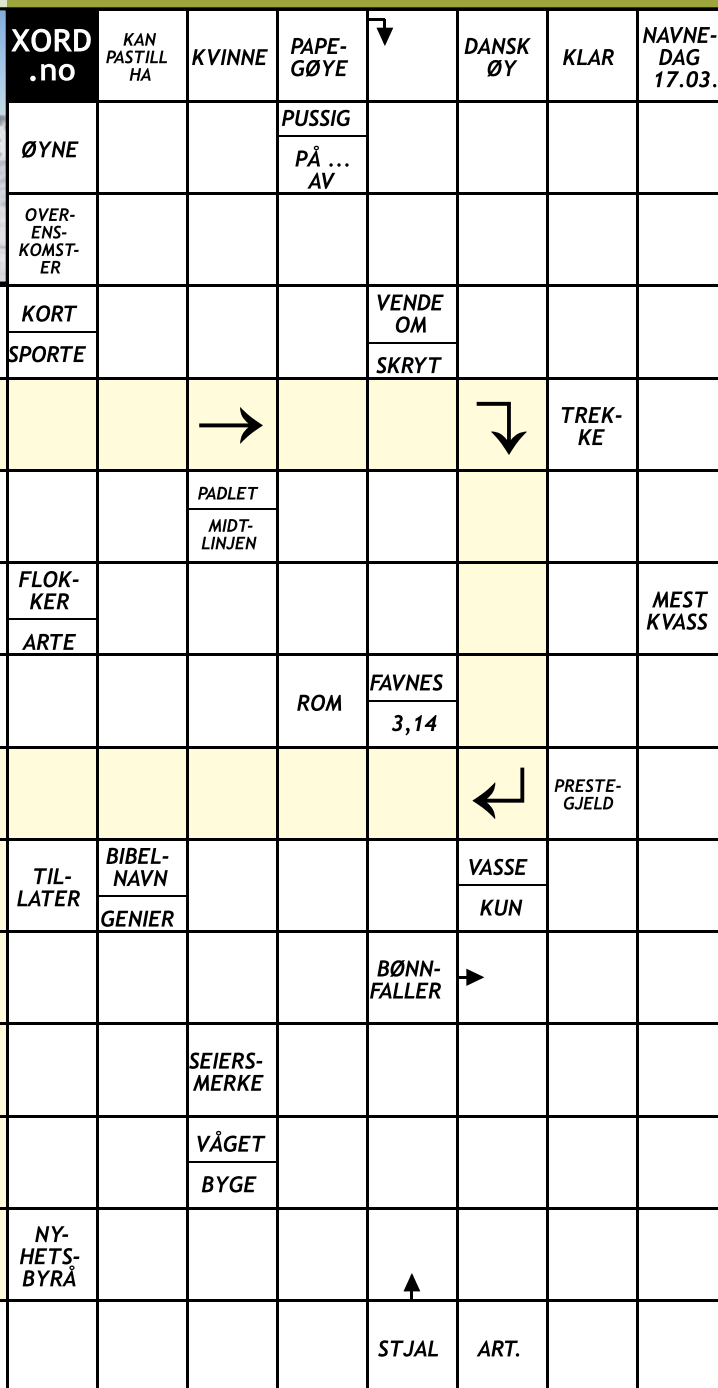
SUDOKU

Navn:

Adresse:

Postnr.

Sted:

SUDOKU

LETT

6				2			3	7
	2	1					8	9
	3			9				
		3		5				
	5	4					2	
2	8						6	
		5		3	4			
			1			8	7	
	1				8	5	9	

MIDDELS

					8	3		7
4		8						5
3	2			6				
	3	2			4			
	9							
	1		5				9	8
		6				5		
						9	8	
		1	3		7	4		

REYKJAVIK

Reykjavik er Islands hovedstad • Språk: Islandsk, men de fleste snakker bra engelsk, og noen også norsk eller dansk • Valuta: Króna (K)

I Islands hovedstad kan du nyte et pulserende natteliv, shoppe i sjarmerende smågater, oppleve nesten urørt natur eller ta deg en dukkert i varme kilder.

Reykjavik er en takknemlig hovedstad å være turist i. Den eldste, sentrale delen av Reykjavik minner mer om en småby enn en internasjonal hovedstad, med sine lave trehus og avslappede atmosfære. Den er heller ikke større enn at man relativt fort får oversikten, og det meste av butikkene er samlet i hovedgata. Den strekker seg fra Austurstræti på Ingolfstorg, før den

lenger øst skifter den navn, først til Bankastræti og så til Laugavegur.

Byens naturlige sentrum er torget Austurvöllur, som ligger i Gamlebyen, det vil si området mellom havnen, innsjøen Tjörn og den nord/sørlige Lækjargata. Her ligger både parlamentet og domkirken, og midt på torget står en statue av den islandske selvstendighetsforkjemperen Jon Sigurdsson.

Island er kjent for både sitt pulserende natteliv og sin gode mat. Island er berømt for sitt lammekjøtt og her finner vi fantastisk mat på blant annet Fish Company og Lækjærbrekka. Og kanskje det frister med sauetestikler eller blodpølse? Eller en porsjon råttan hai?

Selv valgte vi heller å smake på det som

mange islendinger påstår er «verdens beste pølser». Pølsekiosken, som visstnok var Bill Clintons favoritt når han besøkte Island, har åpent hele døgnet alle dager, hele året.

Etter en dag i sentrum av Reykjavik, frister det med et besøk på stedet som antagelig er Islands best besøkte turistattraksjon, Den Blå Lagune. I motsetning til mesteparten av Islands andre varme kilder, er denne kunstig laget, men allikevel absolutt verd besøket. Her bader vi i 37 graders turkisfarget varmt vann, ligger under åpen himmel innsmurt i hvit leire, nyter en drink omgitt av varm damp og sort lavalandskap.

Stort bedre blir det ikke...

Fem severdigheter

Gullfoss, Europas kraftigste fossefall

Strokkur, Islands mest aktive geysir

Thingvellir, det gamle alltinget.

Den blå lagune, bad i vann som holder 37-39 °C, omgitt av vulkansteinlandskap.

Reykholt, stedet hvor Snorre Sturlasson bodde og skrev.

SIENA HVIT HØYGLANS & SIENA SORT EG

Danmarks største udvalg, nå også i Molde

Godt kjøkkenliv oppstår når kjøkkenet avspeiler de som lever i det.

JKE Designs store utvalg har nesten uendelige muligheter for å designe et kjøkken som skaper rammen om ditt gode kjøkkenliv. Våre modeller varierer fra nordisk modernisme over naturlig enkelhet til nostalgi, og hver enkelt modell fåes i en rekke forskjellige materialer, tresorter og ikke mindre enn 2500 farver.

GRATIS MONTERING ut året ved kjøp av kjøkken over kr 40.000,-

MALO SAGBRUK A/S
Jupitervegen 3 • 6419 Molde • Telefon: 71250800

– Benytt dere at MOBOs gode rabatttilbud på teaterforestillinger i regi av Teatret Vårt. Oppfordringer kommer fra styreleder Atle Vik i Bjørsetbo Borettslag og markedsleder Torunn Dyrkorn i Teatret Vårt. MOBOs over 7000 medlemmer får kjøpe enkeltbilletter til gruppepris.

Gode teatertilbud til MOBOs medlemmer

MOBOs medlemmer får rabatt-tilbud gjennom samarbeidsavtalen boligbyggelaget har med Teatret Vårt. I vinter og vår gjelder det to forestillinger – en for voksne, en for barn/barnefamilier.

– La Bête har premiere 9. mars og vil gå på Plassen fram til midten av april. Så alle har mulighet for å finne et tidspunkt som passer, sier Dyrkorn. Barneforestillingen Samson og Roberto har premie i Ålesund og settes opp på teaterscenen på Plassen fra 18. april.

Styreleder i Bjørsetbo, Atle Vik, håper han får tid til å se den nye oppsetningen La Bête. Han har sine beste minner fra noen av de gamle oppsetningene ved Teatret Vårt.

– Jeg glemmer aldri den nydelige oppsetningen av «Kvinnene ved fjorden», skrevet av Edvard Hoem. Også en forestilling hvor

nordmørsdikteren Hans Hyllbakks poesi ble presentert, falt i god smak.

Markedsleder Torunn Dyrkorn forteller at Plassen fungerer utrolig bra som byens nye kulturarena, med godt samarbeid mellom de ulike kunstformer, verdifulle ideutvekslinger og større aktivitet. De ansatte ved Teatret Vårt er endelig samlet på et sted og har også fått langt bedre fasiliteter enn før.

– Plassen har gitt grunnlag for god lagbygging, sier hun.

Som før jul vil teatret samarbeide med Kafe Kurt i samband med forestillingene i vinter og vår.

– Vi ønsker at teater skal være et lavterskeltilbud alle kan benytte seg av. Opplegget med Jeppe var en suksess. Vi fortsetter med sushi på fredager, og når La

Bête spilles blir det helaften med teater, god mat og drikke. Før barneforestillingene vil det også bli et eget aktivitetsopplegg for barna på Kafe Kurt. – Jeg kan love mye moro, sier Dyrkorn.

TEATRET VÅRT – LA BÊTE

Brusende kostymer, rappe replikker og gale påfunn – det er en komedie i klassisk innpakning med alt som hører til. Marquise de Con har ansatt en egen teatertrupp på sitt slott – men ingen kommer for å se stykkene. Synes folk at repertoaret deres er for smalt eller for politisk korrekt?

På et marked oppdager markisen den folkekjære gjøgleren Valere, også kjent som «La Bete». Han gir en forestilling med platte vitser og prompeputer, og

Benytt deg av MOBOs rabatt-tilbud på Teatret Vårt. Styreleder Atle Vik i Bjørsetbo Borettslag og markedsleder Torunn Dyrkorn i Teatret Vårt studerer vinteren og vårens oppsetninger.

publikum er over seg av begeistring! Det gir henne en ide: Hva nå hvis hun kunne forene Elomires fine hensikter med

Valeres grove metoder? Hun ber truppen om å ta inn Valere og sette opp stykkene hans.

De to herrene er som ild og vann og tar i bruk alle knep for å bevise hvem som er den største

kunstner og hva teater skal være.

Forestillingen er en oppvisning i skuespillerkunst, en duell med ord, hvor fin-kulturen forsvaret seg mot det folkelige.

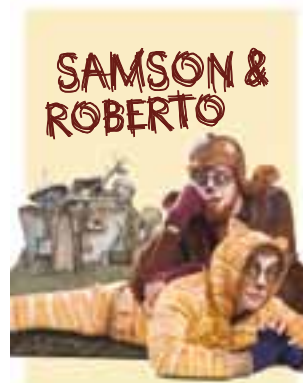
Fisefin eller vulgær? Hvem vinner?

BARNETEATRET VÅRT – SAMSON & ROBERTO

Samson & Roberto er en forestilling basert på Ingvar Ambjørnsens barnebok Arven etter onkel Rin-Tin-Tei, dramatisert av Axel Hellstenius. Hovedpersonene i stykket er Samson, en engstelig og sulten hund, og Roberto, en optimistisk og oppfinnsom kar. De bor sammen i en nedslitt bygård og har verken mat eller penger. Plutselig en dag kommer det et brev til Samson som forteller at hans onkel Rin-Tin-Tei er død. Samson har arvet det forfalne pensjonatet Fjordgløtt, pluss 14 kroner og 50 øre. De pakker koffertene sine og begir seg. I Fjordgløtt, hvor mange eventyr og utfordringer venter dem.

Det er et stykke som forteller om en-

somhet, bekreftelse og vennskap, fortalt med kjærlighet, varme og masse humor. Forestillingen passer for barn fra fem år og opp over.

Trio som gleder seg til generalforsamlingene og sameiemøtene på Seilet i mars og april: Fra venstre leder i økonomiavdelingen i MOBO, Randi Brokstad, områdeleder i Canal Digital i Møre og Romsdal, Kjetil Nerlandsrem og fungerende styreleder Asbjørg Kvalvåg i Lundabo Borettslag,

Seilet-samlinger for tredje gang

For tredje året på rad viderefører MOBO suksessen med Seilet som felles møteplass for gjennomføring av generalforsamlingene og sameiermøtene.

– Vi har i år satt av dagene 19. til 21. mars og 30. april til generalforsamlingene på Seilet. Vi leier åtte møterom og har to «settinger» hver dag, det vil si 16 møter pr. dag, 64 møter til sammen. Ut fra størrelsen på boligselskapet har vi leid møterom med forskjellig kapasitet.

De lagene som skal ha opp saker som kan gi en del debatt, for eksempel rehabilitering eller dyrehold, legges til siste økt på dagen, slik at de har mer fleksibilitet i tidsbruk enn de som har møter først, sier leder for økonomiavdelingen, Randi Brokstad. Hun opplever at bare er et fåtall lag som nå ikke deltar på Seilet.

– Hva er fordelene med å delta på der?

– Det gir andelseierne muligheter til å stille spørsmål direkte til MOBO, enten det gjelder boligjus, økonomi, megling, tekniske spørsmål, medlemsfordeler og andre aktuelle boligspørsmål. I tillegg stiller Canal Digital opp med egen stand i foajeen og er tilgjengelig for spørsmål og informasjon der og på møtene.

Ifølge Brokstad er Seilet en flott sosial arena, der man får utvekslet erfaringer med forretningsfører og

andre andelseiere.

– Vi har sett hvor viktig det er å kunne samle våre kunder en gang i året med et slikt arrangement. Derfor dekkes både møterom og enkel bevertning av forretningsfører. Det er også gratis parkering ved Seilet fra kl. 17, på de oppmerkede plassene.

Generalforsamlingene og sameiermøtene er boligselskapenes øverste myndighet.

– Det er viktig at andelseierne deltar på møtet og på den måten viser engasjement på hvordan de ønsker at boligselskapet skal ledes. Det er på dette møtet man som andelseier kan påvirke hvem som skal representere boligselskapet i styret, hvilke honorar disse skal ha og andre viktige saker for laget, understreker Brokstad.

Meget fornøyd med tilbudet

Fungerende styreleder Asbjørg Kvalvåg i Lundabo Borettslag er meget fornøyd med tilbudet om generalforsamling på Seilet. Borettslaget har vært med siden starten og deltar også i år, den 19. mars.

– Jeg har bare positive erfaringer med å ha møtene på Seilet. Det er lettvtint, MOBO ordner alt og vi treffer andelseiere i andre lag, sier Kvalvåg. Laget har ikke egne møtelokaler og måtte før Seilet kom inn i bildet, leie lokaler ulike steder i byen.

– Oppmøtet er omtrent som før. Vi er rundt 20 andelseiere på generalforsamlingene våre og det synes vi er veldig bra i et lag med 48 leiligheter.

Styreseminar i mai

Det finnes de som kvier seg til å ta på seg styreverv, og i noen boligselskap er det vanskelig å få andelseiere til å stille. Derfor arrangerer MOBO kurs på Seilet 29. mai fra kl. 18 til 21 for påfyll av kunnskap og inspirasjon.

– Mange tror at de mangler kompetansen for å kunne ta på seg et slikt verv. Vi mener at det både er interessant og lærerikt å ta på seg styreverv i eget boligselskap, sier Randi Brokstad i MOBO. Boligbyggelaget gjør valget lettere ved å ha et årlig kurs for styremedlemmer.

Dette kurset gir styret en generell

innføring i boligjus og tar for seg styrets oppgaver, roller og rutiner i styreperioden.

– Vi ser på disse kursene som veldig viktig for våre boligselskaper og tilbyr derfor kursene gratis for alle styremedlemmer i boligselskap hvor MOBO er forretningsfører. Jeg vil spesielt oppfordre

nye styremedlemmer til å melde seg på dette kurset. Men det passer like godt for styremedlemmer som ønsker en oppfrisking av lover og regler, sier Brokstad.

Hun legger til at påmelding kan gjøres på MOBOs nettside:

www.mobo.no eller på mail til:

randi.kristin.lysgaard@mobo.no

Molde med bra fibertilbud

Lokalmedias oppslag om Moldes svake stilling som fibernett-by for private er overdrevet. Det er vært lite kjent at Canal Digital har lagt fibernett i store deler av Moldes vegnett!

Ikke bare var Molde første by i landet som fikk fibernett i gatene og bredbåndskvalitet i samband med kabeltv-utbyggingen på slutten av 80-tallet. Fibernettet i regi av Canal Digital er godt utbygd i byen. Canal Digital har i dag fiber frem til alle borettslagene, men siste meterne inn til leilighetene er i dag bygd med coaxial kabel. Flere av de største borettslagene i Molde som, f.eks. Skrenten, Meek og Lundabo får nå oppgradert intern nettet til moderne fiber de nærmeste månedene, og det vil blant annet gi betydelig økt opplastingskapasitet på internett til de som ønsker dette.

Om lagene i dag har «eldre» coaxial

nett velger vi i stedet for å bruke mange penger på å oppgradere disse å bygge nytt fibernett.

Canal Digital's områdesjef i Møre og Romsdal, Kjetil Nerlandsrem, sier at man i de siste årene har bygget et nett for fremtiden i Molde og at de største borettslagene nå bygger nye fibernett i stedet for å oppgradere eldre coaxial nett.

– En stor fordel med fibernett helt frem til TV-en er at man får langt større stabilitet enn eldre nett som i dag kan påvirkes av ytre elektrokilder.

Nerlandsrem forteller at Molde er nest best i Norge på kombinasjonen kabel-TV og Internett.

– 82 prosent av våre kabelkunder abonnerer også på internett fra oss i tillegg til TV, bare Tromsø ligger foran med 1 prosent, sier Nerlandsrem. Det er også viktig å påpeke at innholdet er det samme i både fiber og Coax nett og at Canal Digital i dag levere opp til 100 Mbts bredbånd.

En av utfordringene med en så stor utbygging fremover er å ha nok fagfolk til å kunne gjøre jobben.

– Vi leier inn under entreprenører og da fagfolk med elektro svakstrøm-bakgrunn til å oppgradere/bygge nettet, og det er ikke lett å skaffe nok ressurser til det fysiske arbeidet som må gjøres i en så travel utbyggingsperiode som vi nå er inne i, sier han.

Molde først med T-WE-tilbud

Canal Digital kan i mars levere en helt ny TV-plattform til sine kunder. Og Molde er første pilotby ute i Norge, foran Tromsø! Hele nettet og hovedstasjonen bygges om slik at kundene kan få tjenesten T-We. Det eneste de trenger å ordne selv er en oppgradert dekodeur i sin leilighet.

– Fordelen med det nye tilbudet er at man kan se det man vil akkurat når det passer en selv. Vi leverer en dekodeur med opptaksfunksjon og som er tilrettelagt for trådløst internett.

Med en lagringskapasitet på hele 500 GB har man muligheter for å ta opp 80 timer opptak med HD-sendinger og 240 timer med vanlige SD-sendinger.

Gjennom tjenesten får man tilgang på musikkstreamingtjenesten Wimp, filmleietjenesten Go og videoklupp fra YouTube. Med utvidet abonnement kan man se program helt forfra selv om man kommer hjem midt i sendingen, få TV-arkiv, dessuten ukesarkiv av sendte programmer og lenke til flere episoder i de ulike arkivene!

Din samarbeidspartner innen

redaksjonelle magasiner

Publisering på nett,
papir eller iPad.

TIBE

www.tibe.no/molda

Staben hos Garanti i Molde.

Stadig flere benytter seg av forkjøpsrett

Det lønner seg med MOBO-medlemskap, selv om det bare er noen dager gammelt! 2012-tallene fra MOBO viser at i 28,5 % av omsetningene av borettslagsleiligheter ble benyttet forkjøpsrett.

– Når tallet nå nærmer seg 30 prosent viser dette med all tydelighet hvor viktig det er å bli medlem av MOBO. Selv om et medlemskap er ganske ferskt, kan det være nok til at man får den boligen man er ute etter, sier avdelingssjef Evy Strømme i MOBO.

Færre salg

Fjoråret ble preget av en generell trend med lavere omsetning av boliger i hele landet. I borettslag tilknyttet MOBO ble det omsatt 214 boliger utenom familieoverdragelser, mot 230 året før.

– Tall fra de siste ti årene viser at det varierer fra år til år, fra litt over 200 til 260 boliger. De beste omsetningsårene var på 80-tallet. Da ble det for eksempel på ett år omsatt 360 boliger, forteller Strømme. Forskjellen fra år til år har gjerne sammenheng om det er ferdigstilt nye boligprosjekter som gjør at det blir en del flytteaktivitet.

I fjor ble få nyboligprosjekt fullført. Trenden er også at folk bor lenger i boligen sin enn før, og at det har vært lite boliger til salgs. Strømme viser til tall fra Finn.no tidlig i februar, da var det kun 50 boliger til salgs i Molde, godt under normalen. På landbasis var det 900 færre boliger til salgs i januar enn på samme tid i fjor, ifølge informasjon fra Finn.no.

Skal du selge i 2013?

– Det kan være smart for de som går med planer om boligsalg om å kontakte oss nå. Det er mange på visning og få boliger i markedet. Venter man til våren med salg, vil det normalt vil være et større utbud av ledige leiligheter og hus, sier Strømme.

Prisvekst

Det var en jevn prisvekst på omsatte brukteleiligheter i MOBO-borettslag i fjor. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris var

26.365 kroner mot 24.479 kroner året før. Totalprisen pr. bolig endte på 1.836. 000 kroner. Innskuddsprisen i 2012 var i snitt på 1 560 000 kroner. (1 748 000 i 2011). Prisøkningen i fjor var på 7,7 prosent.

I likhet med 2011 ble det satt en rekke prisrekorder også i 2012, og det gjaldt attraktive leiligheter sentralt beliggende i Molde.

– Godt vedlikeholdte leiligheter går fort unna. Etterspørselen er stor. En viktig grunn til borettslagenes popularitet er at boformen er trygg og lettvin.

Kjøp hybel

Både store og mindre leiligheter er populære i markedet. Minst etterspørsel er det etter hybler. Disse er det totalt ganske få av, de fleste i borettslag bygget på 60- og 70-tallet.

– Vi merker en treghet på salg av hybler, det vil si ettersom leiligheter fra 20 kvm.

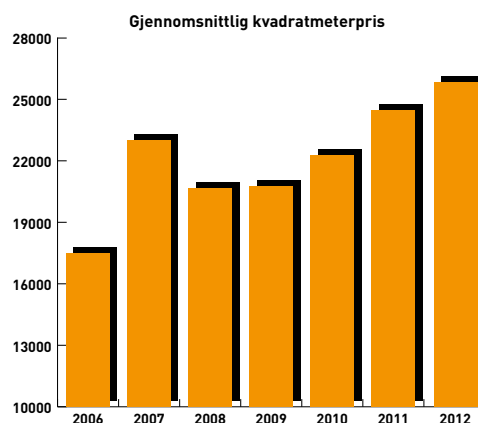
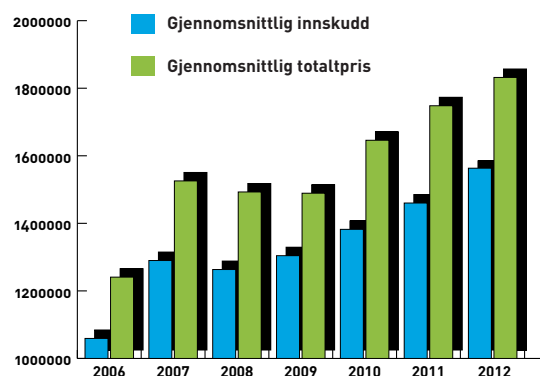

Mange borettslagsleiligheter tas på forkjøpsrett. Bildet viser Mårskrenten Borettslag i Nordbyen.

og oppover. Folk i dag forventer kanskje et større boareal. Men med tanke på at det er svært mange som leier hybler til ganske dyre husleier i det private markedet, kan kjøp av hybel være en meget gunstig investering. Med dagens boligrente kan et kjøp vise seg å bli ganske lønnsomt, forteller Strømme.

God start

Starten på 2013 viser at optimismen er god. Rente er lav og vil trolig forbli det i lang tid med den sterke norske kronen og sysselsettingen på et høyt nivå i regionen. Evy Strømme regner derfor sannsynligvis med vekst i antall omsetninger og bra prisutvikling på boliger også i 2013.

FÅ ET KJØKKEN SOM ER NOE MER ENN BRA DESIGN

Besøk oss på www.hth.no

HTH KJØKKENFORUM MOLDE | Romsdalskvartalet | T. 71 20 05 20

XL-BYGG

DITT LOKALE BYGGEVAREHUS

Vi har alt du trenger for å utføre dine byggeprosjekter; gode råd, profesjonell hjelp og solide produkter til gunstig pris.

Velkommen innom!

DALE BRUK

Elnesvågen Tlf. 71 26 63 00
Eide Tlf. 71 29 97 70
Vestnes Tlf. 71 18 88 20

MALO SAGBRUK

Jupitervn.3, Bergmo. Molde
Tlf. 71 25 08 00
Fax 71 25 08 01